

اسامی حاضرین

اقایان مهندس **عسکرزاده**، مهندس اکبری، مهندس طافی، مهندس حسینقلی، مهندس سعید صمدی، دکتر شعبانی، دکتر عظیمی و خانم مهندس معصومی

شرح جلسه

آنچه در کمیته هماتیت خانه معدن ایران گذشت....

دستور جلسه:

۱- راهکارهای ظرفیت سازی تولیدکنندگان کنسانتره در معادن هماتیت کشور با نگاه بازار

۲- اثر تغییرات ناگهانی قوانین بر فعالیت

صادر کننده‌ها در حوزه معدن و صنایع معدنی مخصوصاً تولید کنندگان هماتیت

درابتدای جلسه دکتر شعبانی توضیحی را در رابطه با دستور جلسه ارائه دادند و اینکه ظرفیت ۵/۱ میلیارد تنی در کشور

وجود دارد که تقریباً و فقط در صنایع سیمان استفاده می شود که از طرفی دوستان فولادی انتظار خرید با قیمت نازل

سنگ آهن و صرفاً مگنتیت را دارند که با صنایع نسبتاً قدیمی و آمارهای بالای شاغلین و ... می خواهند این موضوع را

با خرید سنگ آهن ارزان توجیه کنند، اما ما خواستار یک سود متناسب برای هر طرف هستیم، به هر صورت ما هم به

مشکل خورده ایم، تولید هماتیت پرعیار بسیار پرهزینه تر از مگنتیت و ایضاً تمام دوستان تولید کننده هماتیت نیز

شرایطشان سخت و تولیدکنندگانی هستند که توصیه و تشویق به تولید کنسانتره می شوند اما برای فروش صادراتی

باید عوارض مشابه مگنتیت بدهند.

بسیاری از معادن فارس، کرمان و ... تعطیل شده اند که خود این آمار اشتغال را پایین می آورد و تاثیر منفی دارد

همچنین با عوارض ۲۵٪ که باید برای صادرات پرداخت، علاوه بر این صادرات را نیز ممنوع کرده اند. پس تولیدکننده هماتیت چه به صورت ماده معدنی دانه بندی، فاین هماتیتی و یا کنسانتره تولیدش را چه باید بکند و تا کی آن را انبار کند؟

امیدواریم که از طریق این کمیته و همکاری با انجمن و سایرین باهم بتوانیم از حقوق خودمان دفاع کنیم و به راه حلی عادلانه برسیم.

در ادامه دکتر شعبانی با طرح سوال از جناب آقای مهندس عسکرزاده فرمودند که: هر نوع ماده معدنی تولیدی در قسمتی از مسیر زنجیره ارزش، بالاترین ارزش افزوده و ارزش افزوده خاص خودش را دارد و همه تولیدات و مواد معدنی با هم برابر نیستند لذا بهتر است مفهوم صحیح خام فروشی را درست متوجه باشیم. با وجود این شرایط تکلیف کسانی که تولیدکننده هماتیت هستند چیست؟

مهندس عسکرزاده (دبیر انجمن سنگ آهن ایران):

در جلسات، ایجاد واحدهای فرآوری منسجم مطرح شده است ولی در واقعیت اینگونه نیست و باید برای هر دوموضوع فرآوری و خام فروشی به جد برنامه ریزی کرد.

دوب آهن می خواهد که بهترین سنگ آهن را داشته باشد و از آن مصرف کند، این روند معمول دنیا نیست که آن را فقط از سنگ آهنهای این چنین استفاده کنند و اینکه تقریباً ۶۶٪ از تولید فولاد دنیا از کوره های بلند است.

درباره اصل موضوعی نیز که رهبری فرمودند؛ که معدن می تواند جایگزین نفت شود کاملاً به حاشیه رفته است و از آن فقط به خام فروشی و ممنوعیت صادرات آن میپردازند بدون کارشناسی.

دکتر عظیمی:

در معادن سنگ آهن از معادن هماتیت غفلت شده است، در این باره چند سناریو وجود دارد ۱- قیمت گذاری مخصوصاً کم عیارها در سیمان ۲- فرآوری هماتیت ۳- هم افزایی و فعالسازی معادن هماتیت کارهایی در مناطق هرمزگان انجام شده است، همچنین زنجان و استقبال خوبی از آن شده است، در استان خراسان شمالی متاسفانه کاری انجام نشده و در

آنجا غفلت شده است. استان یزد نیز در منطقه چادرملو کارهایی انجام شده است.

کلا ۴۳۴ معدن با اولویت هماتیت در کشور هست که برخی از آنها تعطیل هستند ، ۲۲۶ معدن فعال، ۱۸۸ معدن غیر فعال و حدود ۲۰ معدن در حال تجهیز می باشد. از معادن غیر فعال ۱۵ معدن در هرمزگان، در کرمان حدود ۷ معدن، استان فارس ۹ معدن، زنجان ۱۲ معدن، آذربایجان غربی ۵ معدن، شرقی ۱ معدن، یزد ۱۱ معدن، البرز ۲ معدن که ماهیت آن مشخص نیست. در استان کردستان ۸ معدن که قابل تفکیک نیست خراسان شمالی ۷ معدن و در خراسان رضوی اکثرا فعال می باشند ، خراسان جنوبی ۱ معدن، اصفهان تفکیک نشده است و حدود ۸ معدن است، در سیاستهای ما به گونه ای است که باید تکنولوژی نو به کار ببریم. در معادن گل گهر، چادرملو، خوزستان و فولاد که برای همکاری و سرمایه گذاری حضور پیدا کرده اند.

از طرفی دیگر در خصوص اکتشاف هماتیت بسیار کم کار شده است که از لحاظ عددی می تواند بیشتر باشد و معدنی که اکتشافات بعدی را انجام داده اند ذخیره آنها بعضا دوبرابر شده است، بعضا بعضی از معادن با استفاده از درآمد خودشان کارهای اکتشافی را انجام داده اند.

شرکتهای دانش بنیان با استفاده از روشهای خودشان در قالب اشتراکی کارهایی را برای فراوری هماتیت انجام داده اند که آنها میتوانند با استفاده از سهمی از درآمد که به آنها اختصاص داده می شود کار را گارانتی کنند و این نقشه ها را انجام می دهند. در مورد دیگر هم می توان از الگوی معادن کوچک استفاده کنیم و برای فعالسازی آنها دوستان هرکدام می توانند کمک کنند و جهت کارهای کارشناسی که باید انجام شود هماهنگ شوند و ما بسیار استقبال می کنیم و ممنون میشویم.

مهندس عسکرزاده:

آمار ۴۳۵ معدن کل پروانه های بهره برداری است که در کشور ثبت شده است و این رقم با معادن فعال و در حال تولید متفاوت است که از اینها ۲۰۶ معدن هماتیت است، در استان البرز هماتیتی است که در ساوج بلاغ است که حدود ۲/۶ کیلومتر مربع است که اسکارن کوچکی است.

از مفاهیم خام فروشی نیز که با این بهانه موضوع را سرکوب میکنند و باید دید موادی که در ایران مصرف ندارد یا اگر دارد مشتری برای فروش نیست و مازاد بر مصرف داخلی است. از طرفی وزیر محترم با سفری که به اصفهان داشتند فرمودند که هر محصولی که ریشه معدنی دارد صادراتش ممنوع است و این تصمیم بسیار تعجب برانگیز است چون این تصمیمات صحیح و کارشناسی نیست و ما اصلاً ثبات قوانین نداریم که اگر در مواردی طرف داخلی قراردادی بسته و تعهد صادرات داده است با چنین تصمیماتی هم اعتماد طرفهای خارجی از بین میرود هم باعث زیان تولیدکننده می شود. وضع عوارض نیز ممنوع است چون این بخشنامه از مجوز سران قوا استفاده کرده است و در پایان سال ۹۸ بوده است.

برای آمارهای تولید نیز که رانه داده می شود باید کل این آمارها براساس تولید واقعی و مصرف واقعی باشد نه براساس آمار اسمی. مازاد سهمیه هم باید بدون دریافت عوارض و حتی با تشویق صادر کنند چون این خود هم باعث ارزش افزوده می شود هم اشتغال و تولید درآمد برای کشور.

مبنای حقوق دولتی هم پروانه بهره برداری است به همین دلیل در پروانه ها عدد کمتری برای ذخیره اعلام میکنند تا حقوق دولتی کمتری بدهند. مجموعه ها کار اکتشافی انجام نمی دهند و در بعضی از معادن که این کار را انجام داده اند مانند آک کهور و رضوان هرمزگان مشخص شده است که این معادن بسیار با ارزشتر هستند.

دکتر شعبانی:

باید اکتشافات تکمیل شود که با توجه به مقادیر واقعی سرمایه گذاری صورت می گیرد.

مسئله و مشکل فعلی ما عوارض است. به گونه ای که ما تولید کنیم ولی در داخل مصرف کننده نباشد، حق صادرات و فروش نباشد و آن وقت ما چطور تولید و هزینه کنیم که حتی اگر به میزان کمی هم که به ما اجازه صادرات می دهند باید ۲۵٪ عوارض بدهیم.

خانم مهندس معصومی:

از سال ۸۴ در مورد این موارد مانند عوارض، حقوق دولتی، و.. بحث می شود. با کلی گویی فقط میتوانیم اعتراض کنیم

اکثر افراد نیز با مشکلات آشنا هستند و می فهمند این قبیل حرفها را. سال گذشته ۶۰۰۰۰۰ تن کلا صادر شده است که از تولید ۹۲ میلیون تنی کشور فقط این میزان را توانسته ایم صادر کنیم که فولاد برای همین میزان نیز شفاف انجام میدهد. اطلاعات کافی برای معادنی مانند هماتیت هستند نداریم. بیاییم برای این زمینه برنامه کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت تعریف کنیم. ما میدانیم کل طرح جامع فولاد ایران اشتباه است چون براساس مگنتیت برنامه ریزی شده است و تولید فولاد فقط بر این اساس برنامه ریزی شده است که همه اینها ناشی از رانته شدن اینها است. باید ما در خانه معدن گروه بشویم و خواسته هایمان را اعلام کنیم که چاره ای برای ما بیاندیشند یا از ما خرید بکنند یا با پرداخت خسارت معادن ما را تعطیل کنند. باید پیشنهادات واضحی بدهیم. معنی ندارد باری که در داخل خرید ندارد را برای صادرات عوارض بگیرند. خانه معدن با دکتر عظیمی و جعفری کمک کنند تا معادن غیرفعال، فعال شوند. می توانیم یک واحد فرآوری برای کنسانتره کم عیار و کم درصد طراحی کنیم به عنوان طرح بلند مدت.

مهندس اکبری (مدیر اکتشافات گل گهر):

۲ نکته را باید در نظر بگیریم ۱- مسئله کیفیت هماتیت است و تمام هماتیتهایی که بحث عیار پایینی دارند و اگر در کشور بحث فراوری مگنتیت است چون می توان ان را فرآوری کرد. اگر هماتیت را میخواهید فرآوری کنید فرآیند ان بسیار انرژی بر است برعکس آن مگنتیت موقع فرآوری خودش انرژی زا است. اگر عیار هماتیت زیر ۶۵٪ باشد در فرآیند گندوله سازی عیار فولاد را پایین می آورد. باید بیشتر یا ۶۵٪ باشد تا بتوان اختلاط فولاد را بدست آورد. با این شرایط اگر برای ده سال یک کارخانه که سالانه یک میلیون تن فولاد تولید می کند خوراک بخواهیم باید ۳۰ میلیون تن محیا کنیم. گل گهر این امادگی را دارد که با این ظرفیت سازی، سرمایه گذاری لازم را انجام دهد از طرفی سنگهای هماتی رفتار بسیار پیچیده ای دارند به گونه ای که نمیتوان در یک کارخانه از همه سنگهای هماتیت استفاده کنند و به نوعی از یک سنگ هماتیت نمیتوان در همه کارخانه ها به عنوان خوراک استفاده کرد.

مهندس طافی (مدیر عامل شرکت عرش آسیا):

مشکلات ما یکی دو موضوع نیست. از معارضین روستایی گرفته تا قوانین و بخشنامه های که وزارتخانه به صورت یکباره

صادر می کند. خود ما هماتیت کم عیار دانه بندی شده را تنی ۷۰ یا ۸۰ هزار تومان میفروشیم. در حالی که مگنتیت تنی ۷۰۰ یا ۸۰۰ هزار تومن است که اصلا قابل مقایسه نیست. ابتدا باید به دولت اعلام کنیم که قیمت این دو نوع ماده معدنی متفاوت است و بعد اینکه فرآوری هماتیت از مگنتیت بسیار سختتر است و برای آهن اسفنجی جواب میدهد که به فولاد ارائه کرده ایم و جواب داده است ولی متاسفانه آنها با ما بازی کرده اند و قیمت را مدام پایین می آورند. بهترین کشور هدف ما برای صادرات عراق بوده است که معمولا با یک بخشنامه به ما دلهره وارد می کنند و لغو صادرات می دهند. هماتیت کم عیار در ایران مصرفی ندارد که ما بتوانیم بار را به مصرف کننده بدهیم پس وزارتخانه نباید جهت عدم صادرات قانونی را تصویب کند.

مهندس حسینی (رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های صنایع و معادن سرب و روی ایران):

متاسفانه در انجمن سنگ آهن بیشتر مگنتیت بررسی می شود و هماتیت کمتر. در مورد آمار اکتشاف هم باید گفت که تمام ایران برداشت نشده است و معلوم نیست که جاهایی که کار اکتشافی انجام شده است تا چه عمقی است که تقریبا ۲ میلیارد اعلام شده است. در کتاب صادرات کد هماتیت زیر ۴۰٪ سیمانی را برداشته اند و آن را سایر ذکر کرده اند. اتفاقات را به گونه ای پیش برده اند که من تولید کننده دیگر صادر نمیکنم و بارم را به یک شرکت دیگر که به صورت سوری تاسیس شده است میدهم و آنها صادر می کنند. در معاونت معدنی اصلا آماری از استخراج و ذخیره وجود ندارد و تقریبا بی توجه هستند. به یکباره هم نامه به گمرک کرمانشاه می دهند که جلوی صادرات را بگیرند و تعجب برانگیز است.

در بحث فنی تولید کنسانتره از هماتیت: تبدیل کردن هماتیت و مگنتیت که ما روی آن کار کرده ایم بالغ بر ۵۳۰ آزمایش انجام داده ایم و با ۶۵۰ درجه و کوره های RHF هماتیت را به پودر گندوله و بعد به آهن اسفنجی تبدیل میکنیم. بنده نقشه تمام این مراحل را در اختیار هر کس علاقه مند باشد قرار می دهم.

مهندس سعید صمدی:

اساساً در ایران هماتیت تضعیف شده است در حالی که در دنیا هماتیت یک نوع خوراک برای فولاد مرسوم است و اساساً

قیمت کنسانتره با مگنتیت قابل مقایسه نیست.

دکتر شعبانی:

با توجه به ماهیت تخصصی و فنی این کمیته باید از تجربه دوستان در فراوری هماتیت استفاده کنیم و کار را جا بیانداریم.

مهندس عسکرزاده:

HS CODE هماتیت را به وزارت پیشنهاد داده یم که باید پیگیری کنیم چون بسیار موثر است برای تفکیک سنگ

آهن از کنسانتره. باید بینیم در دنیا با هماتیت چکار کرده اند و ما باید از ان درس بگیریم و به کار ببریم.

در انتها دکتر شعبانی با جمع بندی با جمع بندی موضوعات مطرح شده در جلسه به موارد زیر ،جلسه را پایان دادند.

۱- عوارض کلیه هماتیت ها تا زمانیکه در داخل مصرف ندارند حذف شود.

۲- کنسرسیومی از معادن فعال برای راه اندازی معادن غیر فعال و ت.لید کنسانتره تشکیل و فعال شود.

۳- قیمت گذاری در گمرک واقعی شود و کدهای صادراتی واقعی اعلام شوند.

مصوبات جلسه

ردیف	موضوع	مسئول اجرا/ پیگیری	مهلت
۱			
۲			